

ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ

Στο κειμενικό υλικό που δίνεται παρακάτω και αναφέρεται στον εκφοβισμό και τη σχέση του με τα αισθήματα κατωτερότητας, να βρείτε πληροφορίες που έχουν συγκεντρώσει και δημοσιεύσει οι μαθητές και οι μαθήτριες του Πειραματικού Λυκείου Ρεθύμνου. Σύμφωνα με αυτά, να αξιολογήσετε τη συμπεριφορά του Ταλδύβιου απέναντι στην Κασσάνδρα και στην Εκάβη.



Σχολικός εκφοβισμός

Σκέψεις, προβληματισμοί, προτάσεις για το bullying από τους μαθητές/τριες του ομίλου του Πειραματικού Λυκείου, Ρεθύμνου ΠΕΙΡΑmagazino, με αφορμή την 6η Μαρτίου, πανελλήνια ημέρα κτά της σχολικής βίας και του εκφοβισμού.

ANASTASIA DEIKTAKI 07 ΜΑΡ 2021 13:41

Τι μπορεί να οδηγήσει κάποιον/α να ασκήσει bullying?

Το περιβάλλον στο σπίτι, η έλλειψη γνώσης, η ανάγκη να αναδείξει ο θύτης τον εαυτό του

Έλλειψη προσοχής από το οικογενειακό περιβάλλον!οι αδυναμίες που έχει στο χαρακτήρα του και πιστεύει πως έτσι θα τις κρυψει

Σύμπλεγμα κατωτερότητας, ρατσιστικές/σεξιστικές/ομοφοβικές αντιλήψεις, αίσθηση εξουσίας, ανασφάλεια, να έχει κακοποιηθεί ο ίδιος.

Ίσως να μην νιώθει ο ίδιος ο θύτης με τον εαυτό του καλά και κάνοντας κάποιον άλλο να νιώσει κατώτερος,νιώθει ο ίδιος κάπως πιο υπερήφανος και ανώτερος.

Οι αντιλήψεις και τα στερεότυπα που η οικογένεια και η κοινωνία περνά στα παιδιά από πολύ μικρή ηλικία.

Πιστεύω πως σε μεγάλο βαθμό είναι επειδή το άτομο δεν νιώθει "επαρκής" με τον εαυτό του.Νιώθει πως του λείπει κάτι,π.χ. μπορεί να είναι η αγάπη που δεν του δώθηκε από την οικογένεια του όταν ήταν μικρός,ή μπορεί να φταίει το ότι βλέποντας τους άλλους που καταφέρνουν περισσότερα από τον ίδιο,του προκαλείται ζήλια και η θέληση να κάνει κάτι κακό στους άλλους. Ή από την άλλη μπορεί να έχει αντίθετα τα πάντα που θέλει στη ζωή,και τα χρησιμοποιεί για να κάνει τον εαυτό του πιο "άξιο" ανάμεσα στους άλλους,και για αυτό τους εκμεταλλεύεται. Όμως γενικότερα, παίζει μεγάλο ρόλο το περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται το άτομο και η παιδική του ηλικία,με ποια άτομα κάνει παρέα όπως και με τι πράγματα ασχολείται και τον παρακινούν σε τέτοιες άσχημες ενέργειες.
-Ντιάνα

Οι bullies δεν γεννιούνται, γίνονται. Συνήθως τα παιδιά που ασκούν bullying είναι τα πιο δημοφιλή και κοινωνικά αποδεκτά. Τα ίδια μπορεί να έχουν υποστεί κάποια μορφή εκφοβισμού ή υποτίμησης από την οικογένεια τους και για αυτό πολλές φορές υιοθετούν αντίστοιχη συμπεριφορά και 'ξεσπανε' απέναντι σε άλλους.Επιπλέον το άγχος, ο φόβος κατωτερότητας ή γενικότερα τα συναισθήματα ανεπάρκειας δημιουργουν την ανάγκη του παιδιού να επιβληθεί στους άλλους όταν το

ίδιο νιώθει πολύ αδύναμο.Ο θύτης δεν αντέχει την ιδέα ότι μπορεί να κριθεί ή να απορριφθεί για τις ατέλειές του. Έτσι χρησιμοποιεί τον εκφοβισμό ως ένα μηχανισμό άμυνας επιβίωσης, μειώνοντας κάποιον που είναι διαφορετικός ή για κάποιο λόγο κοινωνικά πιο αδύναμος έτσι ώστε ο ίδιος να αποκτήσει ένα αίσθημα υπεροχής.

Μαρία Δ.

Παράγοντες /Αίτια άσκησης σχολικού εκφοβισμού

1. Ή μη αναγνώριση/αποδοχή του άλλου ως ίσο
2. Η έλλειψη σεβασμού
3. Το αίσθημα κατωτερότητας- ανασφάλειας
4. Ή ανάγκη έστω και μιας αρνητικής υπεροχής -διάκρισης
5. Αναπαραγωγή σχετικών βιωμάτων -προτύπων

Ποιες μορφές μπορεί να πάρει το bullying?

Σωματική, ψυχολογική ,λεκτική.Είτε από κοντά είτε από το διαδικτυο οι μαθητές μπορούν να γίνουν πολλοί δημιουργικοί όταν τους ενδιαφέρει κάτι

Σωματική/λεκτική/ψυχολογική κακοποίηση είτε από κοντά (face to face) είτε μέσω διαδικτύου.

Μπορεί να πάρει μορφή λεκτική, ψυχολογική και σωματική

Το μπούλινγκ μπορεί να ξεκινήσει από ένα απλό αστείο και να πάρει μορφές άσχημης σωματικής βίας

Σωματική, διαδικτυακή, ψυχολογική-λεκτική

Υπάρχουν διάφορες μορφές μπούλινγκ.Από ένα μικρό αστείο που μπορεί όμως να θίξει τον άλλον,μέχρι και σωματική & λεκτική βία,ή οποία όμως θα βλάψει το άτομο ακόμα πιο πολύ ψυχολογικά και σωματικά. Νομίζω πως όταν ένα άτομο θέλει να θίξει ένα άλλο,μπορεί να βρει πολλούς

τρόπους για να το καταφέρει.

-Ντιάνα

Ο εκφοβισμός μπορεί να πάρει λεκτική μορφή, σωματική, ηλεκτρονική, κοινωνική, ρατσιστική, σεξουαλική κ.α. επιπλέον ανάλογα με το που εντοπίζεται χαρακτηρίζεται ενδοσχολικό, ενδοοικογενειακό κλπ.
Μαρία δ

Μορφές σχολικού εκφοβισμού

1. Λεκτικός
2. Σωματικός
3. Έμμεσος/κοινωνικός
4. Εκβιασμός
5. Δυσφήμιση με γραπτά/ηλεκτρονικά /προφορικά μηνύματα
6. Απειλή
7. Σεξουαλικός
8. Ρατσιστικός
9. Ηλεκτρονικός
10. Ψυχολογικός

Ποια είναι συνήθως τα χαρακτηριστικά του θύματος;

Κλειστός και ευαίσθητος χαρακτήρας
Γ.Κ

Ευαίσθητος, αθώος, με ξεχωριστά χαρακτηριστικά (χαρακτηριστικά που δεν έχουν συνηθίσει να βλέπουν οι γύρω τους)

Αθωότητα, αγνότητα, ευαισθησία και από κοινωνικά χαρακτηριστικά: χρώμα, καταγωγή, προτιμήσεις.

Συνήθως μέλος μιας μειονότητας (πχ μετανάστης, αλλόθρησκος, μέλος της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας κλπ), μικρή αυτοπεποίθηση, ανασφαλής

Μοναχικός και ευάλωτος χαρακτήρας, "κατώτερη" κοινωνική τάξη, μέλος της LGBTQ+ κοινότητας, μετανάστης/πρόσφυγας, αλλόθρησκος (όχι χριστιανός) /άθεος.

Ευαίσθητος χαρακτήρας που προτιμάει να κρατάει αυτά που βιώνει από μέσα του, χωρίς να θέλει να τα μοιραστεί με κάποιον. Έχει αθώα προσωπικότητα-φοβάται να αντισταθεί όταν του προκαλούν κακό. Επιπλέον έχει χαμηλή αυτοπεποίθηση και συνήθως δεν είναι κοινωνικό άτομο. Το οποίο σημαίνει ότι τέτοια άτομα τις περισσότερες φορές δεν έχουν κάποιο άτομο δίπλα τους το οποίο μπορεί να τους υποστηρίξει ή να τους βοηθήσει την δύσκολη στιγμή.
-Ντιάνα

Τα θύματα είναι συνήθως άτομα μοναχικά, αδύναμοι χαρακτήρες, αγχώδη, ανασφαλής, ήσυχια, ευαίσθητα, με ελάχιστους ή καθόλου φίλους εσωστρεφή και με περιορισμένες κοινωνικές δεξιότητες. Ακόμη, η απόκλιση κάποιων χαρακτηριστικών ή συμπεριφορών από τον μέσο όρο (μειονότητες) θυματοποιεί πιο εύκολα ένα άτομο π.χ. διαφορετική εθνικότητα, θρησκεία, αναπηρία, μαθησιακές δυσκολίες .
Μαρία δ

Έχεις δει ή ακούσει για τέτοιο περιστατικό μέχρι τώρα στη σχολική σου ζωή;

Ναι, μερικές φορές

Έχω δει και έχω ακούσει αρκετά περιστατικά

Ναι, αρκετές φορές

Ναι, μία ή δύο φορές.

Ναι, πιστεύω πως οι περισσότεροι έχουμε ακούσει κάποιο περιστατικό

Έχω ακούσει λίγες φορές, όμως παρόλα αυτά δεν σημαίνει ότι δεν είναι σπάνιο φαινόμενο ο εκφοβισμός στις μέρες μας.
-Ντιάνα

Ναι αλλά όχι σε μεγάλο βαθμό

Πολλές φορές δεν αντιλαμβανόμαστε τα πράγματα που συμβαίνουν μπροστά μας, σε καθημερινή βάση. Μικρές εκφάνσεις μπουλινγκ (πχ πειράγματα, προσβολές, "αστεϊσμοί") όλοι έχουμε διαπιστώσει και βιώσει, χωρίς πολλές φορές να τις συνειδητοποιούμε και να αντιλαμβανόμαστε τις συνέπειες τους.

Τι μπορείς να κάνεις εσύ σαν παρατηρητής;

Να παρακινήσεις το θύμα να μιλήσει

Ψυχολογική υποστήριξη στο θύμα και παρότρυνση να μιλήσει σε κάποιον (γονέα/κηδεμόνα, καθηγητή/-τρια) για όσα περνάει.

Να προσπαθήσω να συμβουλευσω το άτομο να απευθυνθεί σε κάποιον μεγαλύτερο

Θα μπορούσα να βοηθήσω ψυχολογικά το θύμα και με την δική μου βοήθεια, να τον κάνω να μην φοβάται να μιλήσω σε κάποιον μεγαλύτερο, που ίσως στην αρχή φοβάται.

Σαν παρατηρητής, θα βοηθούσα το θύμα σε ό,τι χρειαστεί και θα στεκόμουν δίπλα του, επειδή πιστεύω αυτό είναι το πιο σημαντικό να νιώθει ένα θύμα εκφοβισμού- ότι έχει ένα άνθρωπο δίπλα του να τον ακούσει, ειδικά έναν φίλο. Επίσης θα παρακινούσα το θύμα να μιλήσει σε κάποιον, όμως άμα φοβάται πολύ, θα πρότεινα να το πω εγώ η ίδια στους καθηγητές ή στους γονείς του.

-Ντιάνα

Ο ρόλος των παρατηρητών μπορεί να είναι καταλυτικός και να αποτρέψει τον θύτη από αυτό που σκοπεύει να κάνει ή αντίστοιχα να προτρέψει το θύμα να μιλήσει. Με άλλα λόγια να ακυρώσει στην πράξη την ενδοσχολική βία. Αντίθετα ένας σιωπηλός παρατηρητής είναι συνένοχος αφού η παθητική του στάση δείχνει αποδοχή της βίας ή γενικότερα του φαινομένου του εκφοβισμού. Εμείς ως παρατηρητές οφείλουμε να συμβουλευόμαστε το θύμα, να το στηρίζουμε ψυχολογικά και να το βοηθήσουμε να μιλήσει σε κάποιον για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Αντίστοιχα θα πρέπει να προσεγγίσουμε τον θύτη, αφενός για να καταλάβουμε τα αίτια που τον οδήγησαν σε μια τέτοια συμπεριφορά και αφετέρου για να τον νουθετήσουμε έτσι ώστε να μην την επαναλάβει.

Μαρία Δ

Τι μπορεί να κάνει το σχολείο & η ευρύτερη κοινωνία για την αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων;

Η παιδεία είναι σημαντική, διότι οι άνθρωποι τείνουν να στοχοποιούν ό,τι διαφορετικό από τους ίδιους. Αν είχαμε σωστή εκπαίδευση, τότε δε θα βλέπαμε το διαφορετικό ως κάτι κακό

Να σταματήσει η κοινωνία να μας περνάει αυτές τις αντιλήψεις και τα στερεότυπα.

Αντιμετώπιση των κοινωνικών στερεοτύπων όταν το παιδί είναι ακόμα σε μικρή ηλικία- σε αυτό μπορεί να συμβάλει και η οικογένεια. Να μάθει ο μαθητής ότι όλοι είμαστε ισότιμοι ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης/ φύλου/χρώματος/εξωτερικών χαρακτηριστικών.

Θα μπορούσαμε να αναπτύξουμε την ισότητα και να σταματήσουμε να αγνοούμε τα περιστατικά μπούλινγκ που συμβαίνουν γύρω μας.

Νομίζω πως θα ήταν καλή ιδέα το σχολείο μας εκτός από τα βασικά μαθήματα, να μας έκανε και ομιλίες σχετικά με αυτό το θέμα. Από δική μου εμπειρία, οι μαθητές δεν δίσχουν να βαριούνται σε τέτοια θέματα όμως αντίθετα τους τραβάει το ενδιαφέρον και θέλουν να συμμετάσχουν όλοι για να βρούμε μια λύση. Επίσης στην κοινωνία που ζούμε, υπάρχουν κάποια πράγματα τα οποία κάποια άτομα δυσκολεύονται να τα αποδεχτούν, δηλαδή υπάρχει μια δυσκολία στο να εκτιμήσουμε τα πράγματα που αρέσουν στον άλλον, για αυτό κάποια άτομα το βρίσκουν ως ευκαιρία να κοροϊδέψουν τον άλλον. Οπότε θα ήταν καλύτερα άμα η κοινωνία μας ήταν πιο φιλική και αποδεχόταν με καλό τρόπο τα ενδιαφέροντα του ανθρώπου χωρίς να τον κάνει να νιώθει απομακρυσμένος και μόνος.

-Ντιάνα

Το σχολείο θα πρέπει να παρέχει την κατάλληλη ενημέρωση για τέτοια φαινόμενα εκφοβισμού αλλά και γενικότερα πλήρη παιδεία. Επιπλέον πρέπει να προωθεί το αίσθημα της συλλογικότητας μέσα από τη συνεργασία και να καταρρίπτει κοινωνικά πρότυπα και στερεότυπες αντιλήψεις αντί να τις αναπαράγει.

Μαρία Δ
